

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 5 stycznia 2003 r.

36319

RPO-321873-00/VIII/EG/EW

Pani
Krystyna Łybacka
Minister Edukacji
Narodowej i Sportu

Szanowny Panie Ministrze,

Pragnę poinformować Panią Minister, iż w dniu 22 listopada 2000 r. odbyła się w kierowanym przeze mnie Biurze, konferencja n.t. „Praca dzieci w indywidualnych gospodarstwach rolnych”, w której brali udział posłowie, senatorowie, przedstawiciele organów państwowych, w tym ówczesnego MEN, urzędów, instytucji zajmujących się problemem dzieci zatrudnianych w indywidualnych gospodarstwach, najczęściej swoich rodziców.

W dniu 25 marca 2003 r. doszło do ponownego spotkania uczestników pierwszej konferencji, na której przedstawiono działania, jakie zostały podjęte od czasu ostatniego spotkania, przez niektóre organy państwowe i instytuty w zakresie poprawy sytuacji wiejskich dzieci wykonujących prace w gospodarstwach rolnych w okresie od konferencji w 2000 r.

Na podkreślenie zasługuje podpisanie w dniu 6 marca 2001 r. porozumienia o wspólnej działalności Głównego Inspektora Pracy, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego mającej na celu eliminowanie zatrudnienia dzieci przy pracach niebezpiecznych i szkodliwych oraz zapobieganie wypadkom, jakim ulegają dzieci przy wykonywaniu prac w gospodarstwach rodziców. Sygnatariusze zobowiązali się do odbywania raz w roku spotkań celem uzgodnienia wspólnych przedsięwzięć w powyższej dziedzinie.

Instytut Medycyny Wsi w Lublinie przedłożył program dotyczący edukacji dzieci w szkołach wiejskich w zakresie zagrożeń i skutków świadczenia przez nich pracy podczas prac rolniczych zawierający m.in. konkretne propozycje zagospodarowania wolnego czasu dzieci zamieszkujących tereny wiejskie.

Wyniki badań przeprowadzonych przez ten Instytut stanowią podstawę do przedstawienia propozycji działań profilaktycznych, mających zapobiegać wypadkom wśród dzieci wiejskich.

Nadto Centralny Instytut Ochrony Pracy od wielu lat gromadzi materiały o powyższej tematyce. Jest w posiadaniu filmów ukazujących zagrożenia, jakie niesie ze sobą wykonywanie prac przez dzieci w wiejskich gospodarstwach. Materiały te wykorzystywane są wspólnie z Państwową Inspekcją Pracy podczas wizytacji inspektorów pracy w gospodarstwach wiejskich.

Działania wszystkich organów i instytucji winny koncentrować się na profilaktyce w szerokim zakresie i poszerzaniu świadomości dzieci, ale także, a może nawet przede wszystkim rodziców o skutkach pracy dzieci przy zajęciach dla nich nie wskazanych a niosących zagrożenia dla życia i zdrowia. Działania profilaktyczne są tym ważniejsze, że - co zgodnie podkreślali uczestnicy obu spotkań - nie jest społecznie uzasadnione prawne zakazanie rodzicom angażowanie dzieci do prac w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Przedstawiając powyższe uprzejmie proszę Panią Minister o informację czy Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu włączyło się do działań mających na celu podniesienie poziomu wiedzy rodziców i dzieci o zagrożeniach, jakie niesie dla tych ostatnich praca w gospodarstwie wiejskim, a jeśli tak, to proszę o poinformowanie o tych działaniach.

Proszę również o informację, czy rozważana była możliwość wykorzystywania przez resort edukacji materiałów i opracowań, jakimi dysponują organy i instytucje prowadzące wnikliwe badania i analizę powyższego problemu. W materiałach tych zawarte są m. in. propozycje przeciwdziałania omawianemu zjawisku przez dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów np. przy opracowywaniu indywidualnych programów kształcenia dzieci i młodzieży jak również podczas zebrań rodziców czy na lekcjach wychowawczych.

Z wyrazami szacunku

/-/